

KORTAF

Bat-detector workshop

De Stichting Vleermuis Onderzoek organiseert een Europese workshop over het gebruik van bat-detectors voor het herkennen en inventariseren van vleermuizen. De workshop wordt gehouden van 1 tot 5 juli 1991 te Gorssel. Zo'n 40 binnen en buitenlandse vleermuisonderzoekers zullen hieraan deelnemen. Door middel van lezingen, presentaties, demonstraties en veldwerk zal informatie worden uitgewisseld met betrekking tot het determineren van vleermuizen, inventarisatie-methoden, technische en

Het werken met bat-detectors levert een belangrijke bijdrage aan de kennis van vleermuizen. Foto Jacques van der Neut.

fysische aspecten van het opneemen, en het analyseren van ultrasone geluiden. De workshop dient niet alleen als een cursus voor gevorderden, maar tegelijkertijd ook als forum voor discussies. Het levert hopelijk een bijdrage aan de tot standkoming van een toekomstige monitoring van Europese vleermuizen.

Kees Kapteyn.

Om de samenstelling van zoogdierverspreidingskaarten voor Europa te kunnen coördineren, werd in 1988 de SEM (Societas Europaea Mammalogica) opgericht. Nu is het plan opgevat om het niet alleen bij de geografische aspecten te laten, maar om daarnaast het werkveld uit te breiden met andere onderwerpen van de zoogdierkunde.

De SEM hoopt zoogdierkundigen uit heel Europa met elkaar in contact te brengen en de onderlinge communicatie te verbeteren. Hiertoe wordt een nieuwsbrief geproduceerd,

Societas Europaea Mammalogica

waarin aankondigingen, samenvattingen van proefschriften, verslagen, verzoeken en oproepen, overzichten van lopende onderzoeken en verslagen over de status of bedreigingen van Europese zoogdier soorten gepubliceerd worden.

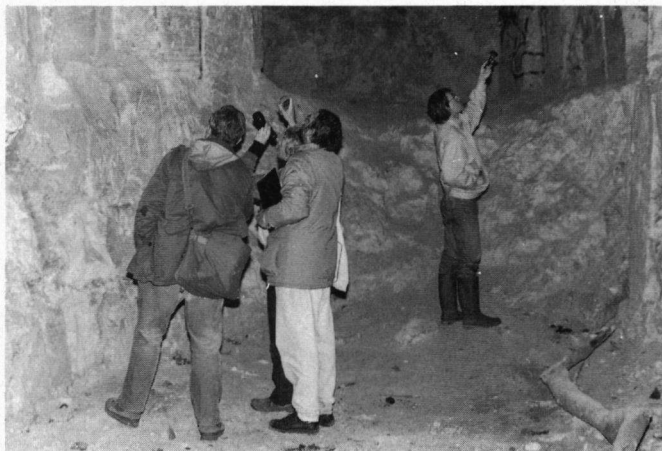
Het bestuur van de SEM is als volgt samengesteld: Fran-

FONA subsidies

De Stichting Fonds voor Onderzoek ten behoeve van het Natuurbehoud (FONA) heeft een jaarlijks budget van f 10.000 voor het ondersteunen van onderzoek in het kader van natuurbehoud en natuurbeheer. Bij het beoordelen van een toekenning zal worden gekeken naar de wetenschappelijke kwaliteit, de haalbaarheid en de toepasbaarheid. Prioriteit bij de subsidiëring hebben die onderzoeken, die in relatie staan met het Rijksinstituut voor Natuurbeheer, die betrekking hebben op de Nederlandse natuurbescherming, die een korte looptijd hebben en waarbij de FONA-bijdrage meer dan marginaal is. Een verzoek tot subsidiëring moet voorzien zijn van een projectbeschrijving, probleemstelling, begroting en curriculum vitae van de aanvrager. Tweemaal per jaar behandelt het bestuur de aanvragen, die respectievelijk voor 1 maart en 1 oktober zijn ingediend. Inlichting over een FONA-subsidie zijn te verkrijgen bij: M.H. den Boer, secretaris FONA, p/a Kemperbergerweg 67, 6816 RM Arnhem.

cois de Beaufort (Frankrijk, Voorzitter), Kirill Zykov (USSR), Anthony Mitchell-Jones (Groot Brittannië), Roland Libois (België, secretaris), Maria Da Luz Mathias (Portugal), Giovanni Amori (Italië, penningmeester).

U kunt lid worden van de SEM door een briefje te sturen naar: Dr. Giovanni Amori, Centro di Genetica Evoluzionistica, CNR, Via Lancisi, 29, 00161 Roma, Italië. U dient de jaarlijkse contributie van 125 FF in de vorm van een cheque in te sluiten.

De Landbouw Universiteit Wageningen zoekt studenten voor onderzoek aan vleermuizen. Foto Willem Vergoossen.

Vleermuiswerk Nederland

Om de organisatie van het vleermuiswerk in Nederland te verbeteren is destijds een samenwerkingsverband opgericht door de Commissie voor Onderzoek en Bescherming van Vleermuizen (COBV) van de Vereniging voor Zoogdier-

kunde en Zoogdierbescherming (VZZ) en de Stichting Vleermuis Onderzoek (SVO). Dit samenwerkingsverband, de Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN) is kort geleden opgegaan in één organisatie: de *Stichting Vleermuiswerkgroep*

Nederland SVO (kortweg VLEN genoemd) met één bestuur. De provinciale coördinatoren van de VLEN vormen een medezeggenschapsraad die, samen met het bestuur van de VLEN, het beleid van de organisatie bepaalt.

Het bestuur bestaat uit: Wim Bongers, voorzitter; Chris van Swaay, secretaris; Erik Schmahl, penningmeester; Robert Luttik, lid; Marijke Drees, bestuurslid Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming. Het adres van de Stichting VLEN is: Postbus 8080, 6700 DD Wageningen. Telefoon: 08370-83596, 10324 of 20563.

Beschermingsplan marterachtigen op wereldschaal

In een beschermingsplan geeft de IUCN (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources) een bondig, doch informatief overzicht van de marterachtigen, hun ecologische kenmerken, verspreiding en bedreiging. Aan-

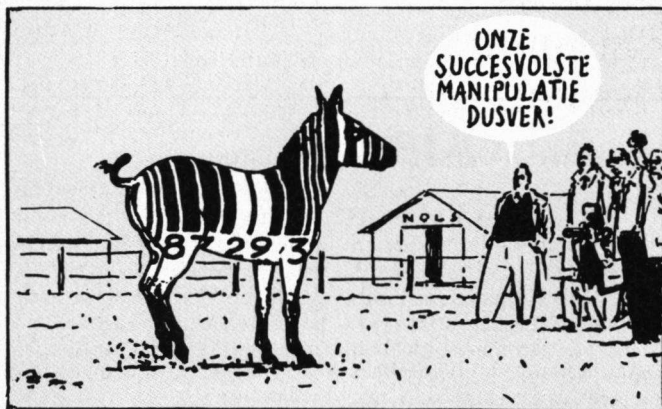
gedrongen wordt op strengere controle op bejaging, het opzetten van kweekstations voor herintroductie van bedreigde soorten en meer voorlichting van een breed publiek. Hoge prioriteit wordt gegeven aan zeven gebieden in Madagascar,

Noord-Vietnam, Java, West-Afrika, Zuidwest India, Borneo en Sumatra, waar circa 50% van alle bedreigde soorten voorkomen. In alle gevallen gaat het om tropisch regenwoud.

Piet van der Reest

IUCN, 1990. Weasels, Badgers, Civets and Mongooses and their relatives. Species Survival Commission, World Conservation Centre 1196 Gland, Switzerland.

Lynx

Op 23 februari 1990 hield de Zwitserse onderzoeker Simon Capt een lezing voor de VZZ over de leefwijze van de lynx, die ongeveer 15 jaar geleden met veel succes is uitgezet in zowel de Alpen als de Jura. Uit zijn verhaal bleek onder andere dat de mogelijkheden om deze soort ook in Nederland uit te zetten, nihil zijn. De Veluwe, Nederlands grootste aaneengesloten natuurgebied, zou onge-

veer zes dieren kunnen herbergen, omdat elk paar lynxen twee- tot driehonderd vierkante kilometer nodig heeft. De geïsoleerde ligging van de Veluwe ten opzichte van andere grote bosgebieden in Noordwest-Europa vormt ook een probleem, omdat lynxen zich nauwelijks verder dan honderd meter buiten het bos begeven, en zeker niet geneigd zijn brede open rivierdalen door te trekken om contact te leggen met andere populaties. De vooralsnog onbevestigde waarnemingen van lynxen in Limburg, die onlangs in de publiciteit kwamen, zijn mogelijk afkomstig van een illegaal in Duitsland of België uitgezet dier. Het lijkt onwaarschijnlijk

dat dit het begin zal vormen van een levensvatbare populatie.
Jaap Mulder

Is de lynx nu wel of niet in Nederlands Limburg gezien? Foto Dick Klees.

In Nederland bestaat een Club voor Natuurgeluiden Registratie (CNR). Het opnemen van natuurgeluiden kent nauwelijks grenzen. Men neemt niet alleen geluiden op van vogels, zoogdieren, amfibieën of insecten, maar ook van onweer of kabbelende beekjes. Met draagbare bandrecorders trekken de geluidsjagers het veld in op zoek naar geluiden. Vogelgeluiden zijn heel bekend, maar het opnemen van zoogdiergeluiden in het veld is een nog vrijwel braakliggend terrein. Alleen het opnemen van ultrasoon vleermuisgeluid en het burlen van edelherten gebeurt wel eens. De bedoeling van de CNR is een bibliotheek aan te leggen van inheemse zoogdiergeluiden. Wellicht kan geluidsjagen voor zoogdierlief-

Natuurgeluidsjagers

hebbers een nieuwe uitdaging zijn. Op dit gebied is nog veel te ontdekken. Informatie over de CNR is te verkrijgen bij: Wim Rougoor, Klavermeen 39, 3844

Een geluidsjager in actie. Foto CNR.

PS Harderwijk (NL).

Afstudeervak: vleermuisonderzoek

Bij de vakgroep Natuurbeheer van de Landbouwniversiteit te Wageningen vindt onderzoek plaats aan vleermuizen in samenwerking met de Vleermuiswerkgroep Nederland/SVO (Stichting Vleermuis Onderzoek). Dit onderzoek spitst zich vooral toe op de ecologie

van vleermuizen en hun relatie met het landschap. Studenten (ook van andere universiteiten en hogescholen in België en Nederland) kunnen aan dit onderzoek deelnemen door middel van een afstudeervak of een studentenstage. Belangstellenden kunnen een lijst van onder-

werpen aanvragen bij: Dr. W. Bongers, Vakgroep Natuurbeheer, Postbus 8080, 6700 DD Wageningen. Een projectbeschrijving van deze onderwerpen ligt daar ter inzage.

Wim Bongers
& Kees Kapteyn

Een enkele keer worden wilde vossen vertrouwd met mensen. In de duinen bij Den Haag komt een moeder-vos een brok vlees uit de hand van boswachter Ellen Groenewold eten. De vos komt samen met haar dochters, maar die blijven op veilige afstand achter. Foto's W. van der Ploeg.

Das in ruilverkaveling Kolmont

Zoogdieren komen in Vlaanderen zeer zelden aan bod in landschapsplannen. Het is daarom zeer opmerkelijk dat bij de opstelling van het landschapsplan voor de ruilverkaveling Kolmont (zuidelijk Belgisch Limburg) rekening werd gehouden met de weinige dassen die daar nog voorkomen. Door uitvoering van een beperkt veldonderzoek en een uitgebreid literatuuronderzoek werd in het voorstel rekening gehouden met de eventuele negatieve effecten die de ruilverkaveling

ten aanzien van de das kan hebben. Daarnaast werd aangestipt op welke wijze de ruilverkaveling positief kan bijdragen tot de bescherming van dit roofdier, waarvan de populatie in Vlaanderen op nauwelijks 90-110 dieren wordt geschat. Het beschermingsplan voorziet vooral in het behoud van kleine landschapselementen en de aanleg van nieuwe. Voorts zijn maatregelen gepland om de burchten en de aangrenzende voedselgronden veilig te stellen en de rust te verhogen. Ook is

rekening gehouden met de inpassing van alternatieve wegen om zodoende mogelijke aanrijdingen met dassen zoveel mogelijk te verhinderen.

Voorlopig betreft het nog een voorstel, maar het is onze diepe hoop, dat met de aangebrachte suggesties terdege rekening wordt gehouden en dat ze niet worden afgezwakt tot een aantal losse maatregelen die door hun individuele karakter hun effect missen.

Dirk Criel